

HIRES

0000

Talán az ujságírónak

van legnehezebb szerepe a háború alatt. Szegény már maga sem tudja, mit szabad megírnia, mit nem. Ezenkívül a közönségnek is meg van a maga különleges kívánsága a lapjal szemben. A publikum egy része haragosan követeli, hogy az ujság huzza nyársra, törje karóba, vesse máglyára a termelőket, akik kiuzsorázzák a népet. A termelők viszont haragos leveleket írkálnak a szerkesztőségekhez: „Miért bántanak bennünket folyton? Drága a munkás, drága a csizma, drága a takarmány, mi nem adhatjuk olcsóbban a portékánkat.” A szabó magából kikelve követeli a szerkesztőtől, hogy leplezze le a susztert, aki 30 koronáért talpal. A suszter összeszorult kézzel beszél a szabó uzsorájáról, aki 200 koronát kér egy rend ruháért. A szentimentális aggszűz novellákat követel, mert őtet nem érdekli a háború. A kávéházi stratégia megharagszik, ha a tárcarovatot látja, mert szerinte nem volna szabad limonádeszurgatni az ujságnak, mikor vér folyik a világon mindenfelé. A régi hü előfizető azt követeli, hogy több romániai hírrel szolgáljon a lap. A másik régi előfizető ellenben mérgesen kérdi, hogy mit bolygatja az ujság Romániát? Majd meglássák, hogy még az ujságok csinálják meg a román háborút is. Az is megesik, hogy az előfizető lemond, mert a lap rosszul van szerkesztve: nem hoz se békekötést se győzelmeket. Az ujságíró maga is elhiszi néha, hogy ő az oka, amiért nincs béke, nincs szenzációs házasságtörés, hajmeresztő rablógyilkosság, érdekes egytűnemény, még egy gorlicei áttörés se, hogy ő a hibás, amiért nincs elég szedő, aki kiszedje a tárcát és hogy mulasztás terheli a papirellőállítás körül is. És tőri a fejét, hogy miről írjon hát? Végre talál egy témát, de ép akkor hozzák az egymillióháromszázszázadik rendeletet, hogy arról sem szabad írni. És végül a lap mégis megjelenik, amin sokszor az ujságíró csodálkozik a legjobban.

— **Szegeden is lesz a Hadi-terménynek kirendeltsége.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Jó forrásból jelenthetem, hogy a Hadi-termény kirendeltségét *legközelebb felállítják Szegeden.* Csanád-megye az eddigi diszpozíciókkal szemben külön kirendeltséget kap, amelynek székhelye Makó lesz.

— **Felhivatalos jelentés az ellenzék zárt ülés iránti kéréséről.** A Bud. Tud. jelenti: Illetékes helyről arról értesítenek bennünket, hogy az ellenzék a Ház pénteki ülésén vita közben az elnöknek átadott egy zárt ülési kéri ívet, mellyel a házszabályok értelmében mást nem tehettek, mint azt, hogy szavazásra bocsájtották. Ha akár az elnökség, akár a többség vezetőségének előzetesen tudomásul adták volna, hogy a zárt ülésen gróf Andrássy Gyula akar komoly külpolitikai kérdésben felszólalni, úgy a Ház többsége fontolóra vette volna az ügyet és nem zárkózott volna el a kérés elől.

— **A közlélmézési üzem új helyisége.** Jelentettük, hogy a közlélmézési üzem új helyiséget bérelt a Prokis-féle házban iroda céljaira. A helyiség már be van butorozva.

A hatósági közlélmézési üzem hétfőn költözik át új helyiségébe.

— **Romániából atszöknek a katonák.** Brassóból jelentik: Hetek óta, a nap különböző szakaiban, keleti lágy színekben gazdag uniformisukban román katonák sétálnak végig a városon. Fiatal, életerős, vidám fiúk. Látnivaló rajtuk, hogy örülnek az életnek, amely szép, jó és meleg, míg az ember fiatal. Ezek a román katonák, a romániai háborus-láz első betegek. Az utóbbi időben ugyanis a szó teljes értelmében *tömegesen érkeznek Romániából a katonaszökevények.* Azelőtt is, béke idején, akadt szökevény bőven, azonban most, hogy a levegő odaát Romániában is tulfeszült a háború izgalmas fluidumától, azok, akik nem érznek elég lelki erőt magukban, hogy a vész lehetőségének kérdésével leszámoljanak, az első kedvező alkalmat felhasználják, hogy a honi földön őket fenyegető veszedelem elől meneküljenek. És mennek végig a brassói utcán apró csoportokban, tizen, huszan, köztük pelyhedző bajszú kadetocskák, előttük, mögöttük egy-egy csendő, vagy határrendő és nevetgélnek boldogan, az élet diadalmas mosolyával az ajkukon. Érzik, ők már bizonyosan túl vannak minden eventualitáson.

— **A gabonafölösleget közszükségleti célokra kell átengedni.** A hivatalos lap pénteki száma rendeletet közöl „a termelők buza-, rozs- és kétszeres fölöslegének közszükségleti célokra való igénybevételéről.” A rendelet szerint az a termelő, akinek a község (város) területén 400 kataszteri holdnál kevesebb szántóföldje van, köteles a jelen rendelet életbelépte, illetőleg a cséplés befejezése után vagy annak netaláni félbeszakításakor buza-, rozs- és kétszereskészletének a házi és gazdasági szükséglet számításba vétele után maradó fölöslegét a községi előjárásnál (polgármesternél) ezen rendelet erejénél fogva bejelenteni és azt a hatóság felhívására közszükségleti célokra átadni. A fölösleg mennyiségét vita esetében a községi előjáróság (polgármester) az érvényben levő rendelet értelmében állapítja meg. Ebben a kérdésben — a határozat közlésétől számított három nap alatt — a vitás mennyiség átengedése halasztó hatályu fokozatos fölebbvitelnek van helye; végső fokon a belügyminiszter határoz. A Haditermény Részvénytársaság köteles a megvételre följánlott terményeket átvenni, illetve az átvételre bizományosát birság terhe alatt kötelezni. A termények elszállításáról a hatóság szükség esetén, a termelő költségére, közérő igénybevételével is gosdoskodhatik.

— **Miskolc felirata a kormányhoz a polgári lakosság ellátása érdekében.** Miskolcra jelentik: A város feliratot intézett a kormányhoz a polgári lakosság ellátásának érdekében és ezt nyomban átterjesztette a többi törvényhatóságokhoz is egy országos mozgalom propagálása céljából. A felirat eszteli a város lakosságának nehéz megpróbáltatásait és az ipari s ruházati cikkek *mak szimálása mellett foglalt állást.* „A leghatározottabban sikra szállunk — mondja a felirat — az ellen, hogy a háborus nyomor a téli nyomorral erősítve, egyes gyárosok és érdekes csoportok és az osztrák nagyipari tőke mérhetetlen meggazdagodási vágyának szolgáltatassa ki az ország népét.” A felirat német mintára egy polgári ruházati szerv létesítését kéri. Rámutat a tűzifánál tapasztalható féktelen üzérkedésre is és kéri, *állapítsa meg a kormány a tűzifa legmagasabb árát* az országrészek fekvése szerint indokolt eltéréssel, a termelőket a közttestületekkel kötött szerződés teljesítésére pedig büntetőjogi szankcióval is szorítsa rá. Rendeletet kér a

felirat, hogy a *szirellátás érdekében* a hízaladák csak oly feltétellel kapjanak takarmányt, hogy a hízalt sertések a közfogyasztásnak engedtetnek át. Sürgeti a felirat a burgonyabeszerezés és elosztás rendezését, a városoknak főzelékfelével való ellátását, a lisztellátást illetőleg pedig ismételtlen kéri a kormányt, adja meg a városoknak a jogot a megyei területen való vásárlásra.

— **Az iskolakerülő ellen.** A közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg a múlt tanévben kiadott rendeletével a tankötelesek összeírását felfüggesztette. Mintán a miniszternek ez a rendelete sok visszaélésre adott alkalmat, a közoktatásügyi miniszter a bajok elhárítása és a népiskolák kellő benépesítése végett az új iskolaévre elrendelte a tanköteleseknek az egész országban való összeírását az 1907-iki utasítás értelmében. Az összeírás november második felében történik és a közigazgatási bizottságoknak az erre vonatkozó intézkedéseket októberi ülésükön kell megtenniök. A hol azonban az elemi iskolák működését a tavalyi utasítás nem korlátozza, az összeírást már a szeptemberi ülésen is elrendelhetik. A miniszteri rendelet intézkedik az ellenőrzés módjairól.

— **Meggyulladt széna.** A közúti vasuton pénteken délbén négy vagon szénát szállítottak a Tisza Lajos-köruton. A széna ponyvával volt letakarva, amely a villamos felső vezetékeivel érintkezésbe jutott. A ponyva, majd a széna meggyulladt, épen amikor a vagonok a Forbáth-házhoz értek. A tűzoltóság kivonult és két órai kemény munka után eloltotta a tüzet. Egy vagon széna hasznavehetetlenné vált.

— **Szabadkán elfogták a szegedi katonai fogház szökevényét.** Rác Grigorin Dusan 5-ik honvédelgyalogezredbeli közlegényt, aki a szegedi fogdából megszökött és eltűnt, vasárnap Szabadkán elfogták és megvásárolva Szegedre hozták. Rác Grigorin, aki törzsőrmesteri egyenruhában volt, vasárnap teljes felszereléssel, szolgálati revolverrel, sok kitüntetéssel a mellén sétált a szabadkai korzón, majd egy vendéglőbe tért be. A detektívek figyelni kezdték a gyanusan viselkedő törzsőrmestert, aki amikor észrevette, hogy nyomon követik, elmenekült. A detektívek azonban a katonák segítségével elfogták és a katonaszökevényt, aki már tizenegy esztendő óta töltött börtönben betörések miatt, megkötözve a rendőrségre vitték és a katonai hatóságnak adták át.

— **Irni akart a férjének, hogy ne harcoljon.** A gyorsított bünvádi eljárás szabályai szerint tárgyalta pénteken a szegedi törvényszék ötös-tanácsa Ruzicska Antalné Bács községbeli asszony bűnügyét, akit *hűtlenség elkövetésére irányuló fölhívás büntetével* vádolt az ügyészség. Az eset ez évi június közepén történt a bácsi községhez, amikor az asszonyok hadisegélyért jelentkeztek. A jegyző közölte velük, hogy az aratás ideje alatt nem utalnak ki hadisegélyt. Az asszonyok zugolódni kezdtek, Ruzicskáné pedig arra biztatta őket, hogy irjanak a férjeiknek a harctérre és szólítsák fel őket, *hogy ne harcoljanak, hanem adják meg magukat.* Azt is mondta, hogy csak így lehet elérni, hogy *béke legyen.* A pénteki tárgyaláson tagadta Ruzicskáné, hogy a vádbeli bűncselekményt elkövette. Kihallgatta a bíróság a segédjegyzőt, aki megerősítette a vádat. *Íkajnal* Gusztáv rendőri időközben meghalt, ennek a vizsgálat során tett vallomását felolvasták. A törvényszék három havi államfogházra ítélte a vádlottat. Büntetésébe a vizsgálati fogságban eltöltött másfél hónapot beszámította a bíróság. Az ítélet nem jogerős.